

LA PUNTUALITAT

per Josep Carner (Trad.)

A l'edat de vint anys, Patrick O'Halloran havia rebut no menys que una dotzena de propostes de col·locació a diverses importants ciutats i viles de la Irlanda, però li va semblar més convenient d'acceptar la que, a jui seu, era més segura i sortosa. Es tractava d'ésser dependent de l'agent comissionista del Strand londinenc, senyor Joshua I. Jordan.

La bona sort de Patrick va coincidir amb la naixença de l'any nou, per la qual cosa, descabdellant energia de la seva esplèndida joventut, jurà per les cendres de sos passats més remots, de menar en el temps venidor vida nova, i exterminar per sempre més l'odiós pecat que era la seva desgràcia.

Lleuat d'aquesta horrible tara, i la tirada a negligir el seu engendrament personal, Patrick hauria pogut ésser inclòs, parlant seriósament, en el catàleg dels homes incensurables. El pecat, la gran tara de Patrick, era la manca de puntualitat.

La malèia el jove per la quinzena vegada en el moment de trobar-se a la seva nova cambra—última interior,—a Brixton, tot consagrat a rauré davant un troç del mirall que li havia dat Biddy, en eixir ell de Waterford.

A la seva entrevista de presentació amb el seu cap londinenc ja hi havia arribat amb retard; però la lletra de recomanació, molt apremiant, del pare O'Shea l'alliberà d'una ensopegada.

L'endemà del primer dia de la seva entrada al servei de l'agent, s'entretingué a saborint el desdormir i arribà al Strand cinc minuts més tard de la hora exacta.

El senyor Joshua I. Jordan arrufà les celles, però no li va fer cap observació moleta.

A mesura que els dies passaven, Patrick va descobrir que l'esforç constant que feia per a ésser puntual creixia sens treva en el seu cos, però no pas en el seu esperit. Cada matí sostenia una lluita formidable i inútil, ja que sempre arribava tard a l'oficina. I cada matí, augmentava la tensió d'una manera catastròfica.

La tempesta esclatà el 6 de gener. Aquell dia, quan en Patrick famolenc i sense afaitar va haver-se encimbellat fins al pis de l'oficina amb una hora de retard, el senyor Jordan va acollir-lo amb un posat que esparverava.

—Si demà, va dir-li, no és aquí a les nou en punt, podrà anar-se'n a plantar patates o a criar pores a la seva terra, i dir al reverend que és inútil pensar a fer-li fer carrera.

Aquella nit Patrick va tornar a la seva caseta de Brixton, obsessionat per les més esferedeïdores visions d'un retorn ignominios a la casa del pare O'Shea, i sobretot al jou tirànic de Biddy... I l'amenaça de criar pores! Ells i tot, el mirarien amb menyspreu. Hores i hores va passejar-se per la seva cambra, tot refermant-se en el seu determini d'ésser puntual. I cansat de l'esforç, es va ficar al llit.

Un raig de sol tirant a rogenç va lliscar per la seva cara i li va fer obrir els ulls. La llum dansava alegrement damunt la roba amuntegada a la cadira, com invitant-lo a vestir-se.

Patrick saltà del llit com encoratjat per una nova vida, i amb la consciència que encara li restaven quaranta minuts disponibles per arribar al Strand.

S'afaità a correuita, es desdormà febrilment, sense estantolar-se, com aquell qui diu i correu com un boig cap a l'oficina, consultant tots els rellotges que hi havia pel camí, amb la seguretat d'arribar al Strand cinc minuts abans del temps reglamentari.

Quan, radiant de joia, penetrà a l'oficina, el senyor Jordan es va alçar del seient i li va allargar un plec que contenia diners.

Patrick va agafar-lo, tot mirant-lo amb curiositat i sorpresa.

—Ja se'n pot anar,—va indicar-li el senyor Jordan.—Així no em cal preguntar-li on va anar a rauré ahir, que el que és aquí no se'l va veure pas.

Horror! Aquell dia no era el 7 sinó el 8!

D'E. C. THOMPSON

Pensaments i fantasies HUMOR DOLÇ

Al malalt, mentre no arribi a un guariment radical, se li suministrarà cada dia un sol d'aquests Pensaments, si pot ésser, en dejú. No podrà barrejar-les amb cap altre classe de "cachets", malgrat siguin dels laboratoris més afamats; malgrat portin el "V.º B.º" dels doctors Aristòtil, Plató i Kant. Cada tres dies en farà tres de repòs. Si hi ha algun Pensament que no pugui empassar-se'l, l'endemà se li torna a donar, i així cada dia, fins que se l'empassi. Cal, però, que el malalt no romangui sol massa estona, que no tingui massa aprop cap mena de projectils, com verbigràcia: plats, gots, ampolles, llibres... Si en arribar a la darrera endevinalla la millora no és definitiva, llavors que torni a començar, fent-li prendre, sense respirar, dos Pensaments cada dia. I així fins que es mori.

I. La grandiositat del mar és a les costes.

II. La existència dels pigmeus radica en els gegants.

III. No és el cel allò que està molt amunt, és la terra que està molt avall.

IV. Hi ha aigües i cristalls transparents i Pensaments i Fantasies; i hi ha, també transparents, els talls de pernil dels sanwichs.

V. La higiene acabarà el seu èxit el dia que no hi hagi homes bruts.

VI. El sentit de la mesura no té mesura.

VII. El nom no fa la cosa, i, en canvi, la cosa sempre té nom.

VIII. Per amarg que sigui nostre plor sempre acabem mocant-nos.

IX. L'hàbit no fa el monjo; però tampoc no s'ha vist mai que els monjos fessin els hàbits.

X. Si després de la vida no hi hagués la mort, llavors la vida ¿què seria?

XI. Hi ha camins que no menen enlloc—vegi's els diagnòstics del doctor Prudenci Bertrana—; hi ha caminants que no saben a on van; i hi ha, tanmateix, escriptors que fan la mateixa feina que els camins que no menen enlloc i que els caminants que no saben a on van.

XII. Les llàgrimes són la pluja de la boira que tenim als ulls.

XIII. La brusquetat, més ben dit, la masculinitat de la llengua nostrada rau en l'afeminament dels qui escolten.

XIV. Cada u ha d'ésser el Colon del món que porta a dintre.

XV. L'emoció de la volada prevé de pensar que no vola tothom.

XVI. Dubto si escollir entre un pa i un llibre; recordo mants llibres que encara no he paït!

XVII. Es menja fàcilment; en canvi ja no es digereix tan fàcilment.

XVIII. Un vers, tanmateix, pot tenir més gràcia que deu versos, que cent, que mil, que cinc mil.

XIX. Quasi sempre és més gran l'esforç d'una mediocritat creadora que el d'un geni.

XX. La guerra cansa, però la pau fa agafar son.

XXI. La gràcia de lo "trans-pa-rent" està en el "trans". No creguem mai que estigui en "pa-rent".

XXII. L'harmonia d'un violí depèn, més que del que maneja l'arquet, del que escolta.

XXIII. "Ja pots xiular si l'ase no vol beure". Proverbi mongol bastant ben traduït. Va empecar-se'l un Tzuren les potingues del qual no feien efecte. Després varen atribuir-se'l els xinos, més tard els grecs... Suara ja és el consol, massa gastat, certament, de tots els escriptors sense llegidors, de tots els metges sense malalts, de tots els carros sense rodes.

XXIV. En el món poden ocórrer els més grans terrabastalls; es pot veure el de dalt a baix i el de davant a darrera; però el que mai veurem serà que la mort vagi al davant de la vida.

XXV. Es més fàcil que les tortugues volin que no pas veure els gossos lligats amb llonganisses.

XXVI. Què fóra la vina sense l'existència?

XXVII. El geni del geni consisteix en que li ragen els pensaments i les fantasies amb la mateixa facilitat que es bufa i surten ampolles.

XXVIII. La gràcia de l'endevinalla està en la barra amb què aguanti el tipus el qui se les empesqui.

XXIX. "Ja feia bé la vella que no volia morir-se mai". Si arriba a viure més temps hauria sabut que la gràcia de la claredat és la transparència.

Post scriptum.—No es podrà traduir cap d'aquestes endevinalles; no es permetrà la impressió de cap d'elles en el gramofon; ni podran dir-se per ràdio; ni podran escenificar-se, i menys, molt menys, deixar-les a mans de cap grafòleg ni de cap erudit que puguin descobrir-ne la procedència; per tant, també resten descartats els detectius.

Un subjecte mal pagador entra en un cafè, ahont té un compte de copas y cafés que taparia'l sol.

—Mosso!

—Aquest s'hi acostà escamat.

—Qu'estàn llegint la Il·lustració?

No senyor.

—Portamela... escolta! Y portam també aquella botella de cognàch tant bó, que teniu.

—La botella no podrà ser.

—Per què?

—Perquè la estàn llegint.

Un senyor que buscava pis se quedà sorprès davant d'un rètol qu'hi havia en lo portal d'una casa del carrer de Pelayo. Lo rètol deya: Tercer piso para alquilar, com magnífico jardín.

—Escolti,—va dir lo senyor tot armat, emprenent a nel porter.—Aquest tercer pis deu ser car?

—No, senyor, no. Divuyt duros.

—Y té jardí?

—Vaya!

—Vayam, pujemlo a veurer.

—Y donchs?

—Lo jardí es, que a cualsevolga hora que se li acudi, vostè, agafa'l tramvia y se'n va cap al Parque qu'ab cinch minuts hi es, y allí s'hi passeja ab tota llibertat, que ningú li dirà res.

Una família qu's va trovar en lo siti de Paris tenia un gosset qu'era l'allegria de la casa. Arribà lo dia d'acabarse las provisions y entre tants animals domèstichs com varen pagar la festa per mantenir a nels parisiens sitjats, lo gosset que'ls he dit, també va tenir de ser sacrificat, per remediàr la fam de la família.

Se'l estavan menjant tots ab llàgrimes als ulls y la mestressa recullint los ossos en un plat, esclamà desconsoladament.

—Ay, senyor! Quina festa que'n faria lo pobre Morenito, si's pogués rosegat los seus ossets!

—Escolti y perdoni. Que'm podria indicar una fonda ahont donguin un bon dinar per poquet preu?

—Sí, senyor. Vaji al carrer de la Boqueria, número tants a la fonda tal.

—Ho fan baratet?

—Y la pesseta, que'm faria'l favor de dirme ahont podria trovarla?

En un saló de concerts se donava una sessió musical, en lo qual havia de tocar-se una gran marxa a vint pianos, cada un a quatre mans.

Cuan se vàn presentar los curantat pianistas, un dels espectadors va esclamar:

—No es possible, que aquesta gent toqui ab cort i compàs!

—Descansi,—li va dir un del costat,—hi ha un Déu pels pianistes.

—Doncs, si no n'hi ha dos, lo que és un no crec que'n surti.

Un pagès anà a veure l'òpera. Quan cantaren lo tenor y la tiple junts, el que l'acompanyava, fill de ciutat, l'hi digué:

—Veyeu, Pere! Això és un "duo" perquè canten dos.

Després cantà el bariton i el de ciutat torna a dir:

—Ara és un "terceto" perquè són tres.

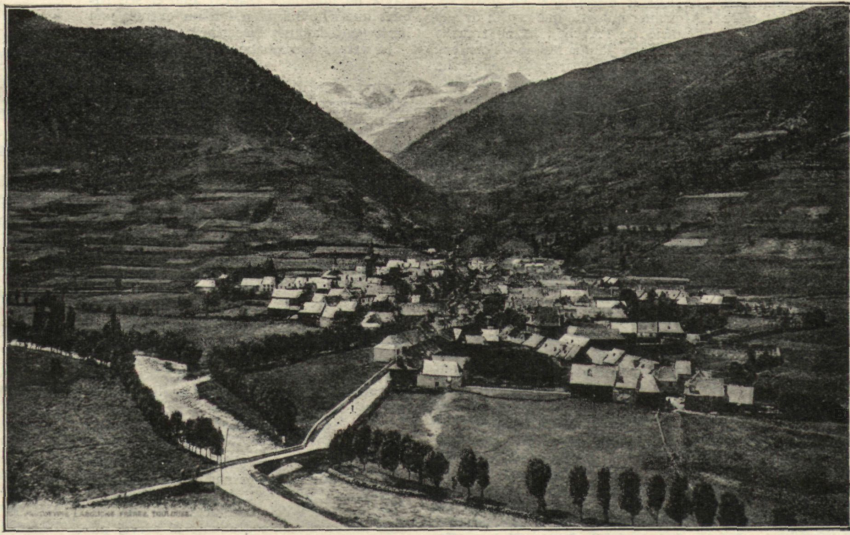
Y per últim al afegir-s'hi lo baix va anadi:

—Teniu, ara són quatre! Això és un "quarteto".

Després sortí el coro. Lo pagès contà ab molta atenció los homes y donas que cantaban y veuets, que entre tots n'hi havia trenta vuyt, dignes al barceloní:

—Escolta noi. Això deu ser un "trentavuyteto"...

(Dites i facècies extretes de periòdics d'altres temps que publiquem un facsimil de la nostra exposició).

La gemada Vall d'Aran.

Del balconet estant CO QUE PASSA PEL MÓN

(Juny de 1925)

El nostre orgull d'homes moderns rep sovint coentes vergassades. Ens creïem que el dia d'avui superava el passat i molts cops hem de reconèixer que som uns pigues ni girem la vista enera.

Un d'aquests dies "Excelsior" de Paris publicava una curiosa estadística relativa a la producció literària (es refereix, naturalment, a la de França) d'ara fa cent anys.

L'any 1825 foren publicades a França 9000 obres. D'aquestes, 620 eren de poesia, entre les quals n'hi ha de Lamartine i Victor Hugo; 500 de jurisprudència; 490 de teologia; 460 d'economia política i finances; 340 de teatre; i 330 de novel·la.

En la producció de llibres del 1914 al 1923, la novel·la passa de la cua al cap, amb 956; segueix la història, amb 919; la teologia, amb 452; la poesia, amb 339; jurisprudència i dret, amb 305; i el teatre amb 290.

Dos mesos i mig fa que dura la crisi governamental belga. Els més vells no recorden un cas semblant. Max, Theunis, Brocqueville, Van der Vyvere, Vandervelde, totes les figures han passat a diverses res-peses per la pantalla política, sempre debades.

Finalment Poulet semblava d'haver posat les coses al seu lloc, les agències telegràfiques havien tramés a tot el món la llista del novell ministeri.

Però no es pot dir blat que no sigui al sac i ben lligat. La troca es tornà a embullar, el ministeri Poulet no reeixí. El Rei dels belgues torna a cridar Van der Vyvere, perquè torni a provar.

Un diari de Barcelona, d'accentuades aficions a l'estat actual de coses, posava el següent comentari:

—En definitiva qui arreglarà l'embull, i per això ha estat novament requerit, és l'únic, l'indiscutible baron de Viver.

La veritable "Gioconda"? Ha estat descoberta la veritable Gioconda? La fins ara venerada, cobejada (i fins i tot robada) del Museu del Louvre, no és sinó una im-postora? Ah!

El marquès d'Oxley ha descobert a Suïssa una pintura que creu obra de Leonardo da Vinci, la qual, sense afeblir l'autenticitat de la Gioconda del Louvre, fóra l'únic i veritable retrat de Monna Lisa, muller de Francesco del Giocondo.

Aquesta pintura fou adquirida a Edimburg l'any 1817 per 3000 guinees (com la Gioconda del Louvre).

El marquès d'Oxley creu que la pintura suava descoberta és l'únic retrat de la muller de Giocondo, basant-se en les notícies històriques que diuen que Leonardo da Vinci pintava "una dona de gran bellesa", mentre la Gioconda del Louvre és una "porqueria seductora", com ja va dir George Sand.

La pintura descoberta representa una dona verament esplèndida...

Ai, els amics de l'art! guanyarem prou per "sustos"?

A Ginebra s'ha reunit aquests dies el Consell de la Societat de les Nacions. A Ginebra hi ha el Congrés discutint la qüestió del desarmament, del contraban d'armes, de la licitud de certes armes de guerra... Però a Ginebra s'ha esdevingut també un altre fet que té la seva importància.

Una misteriosa epidèmia capola els peixos del llac de Ginebra, i llurs cadàvers s'amunteguen en proporcions enormes vora els entretalls de tuberies i instal·lacions dels serveis elèctrics de la ciutat. Fa com a deu dies que els funcionaris de la companyia desembarranquen diàriament, de vuit cents a mil quilos de peix. Sembla que es tracta d'una malura que se'ls posa en les ganyes i al fetge, produïda per uns microbis que encara no han estat descoberts. Fa llàstima—diuen—de veure-ho.

Comentàvem aquest fet en una reunió familiar. La senyora de la casa, discreta certament i no pas baladrera, va dir amb tota naturalitat i segurament sense ànim de facècia:

—"Figureu-vos; amb el camí que encara ha de fer de Ginebra aquí, com ha d'arribar-nos, a nosaltres, el peix!"

Els seus poderosos motius havia de tenir la senyora per fer ingènument aquesta exclamació. Els cops que deu haver hagut de llençar el peix!

COMENTANT...

El dia 6 de l'actual fou botat a Tolon un torpediner francès, amb el nom de l'egregi literat provençal Frederic Mistral.

El nom del gran Mistral, doncs, recorrerà el blau Mediterrani i les aigües oceàniques en forma d'un mortífer enginy de guerra. I quan hom parlarà de Mistral tindrà de fer una dolorosa aclaració: "qui vol dir, el literat, o el torpediner?"

La Provença, aquella nació que un dia formà part de la confederació Catalano-Aragonesa, per haver-la aportat com a dot aquella princesa llemosina—per nom Dolça de Provença—que fou esposa d'En Ramon Berenguer III el Gran i besàvia del rei a qui la història dóna el sobrenom de Catòlic i que, per defensar la Provença de la voracitat de la gent del Nord donà generosamente la sang en els camps de Muret. Són antics i profunds els laços d'amistat que ens uneixen amb la pàtria de Clèmencia Isaure i que d'aquest amor que es portaven catalans amb provençals ens ho prova aquesta bella estrofa d'En Mistral:

Provenç e Cataloungn, unido per l'amour mescloron soum parla, si costume e si mour: è quan avian dieu Magalauo, quan avian dins Marsiho, a-z-Ais, en Avigounn,

Quanco beutà de grand renom, n'en parlàries à Barclouno.

Provença, terra d'amor i gentilesa; breçol de trobadors i joglars, fou immortalitzada la seva llengua—quan estava en les ombres de l'oblid—gràcies a l'esforç de la ploma d'un sol home que recordà al món, que encara existia una regió, entre França i Catalunya que fou l'eix de la poesia trobadoresca bèlica romàntica, sentimental des de finals del segle XI a principis del XIV. Epoca que obri el turbulent Guillem IX de Poitiers i d'Aquitània i tancà l'italià Petrarca.

L'obra de ressorgiment de la poesia de Provença la féu Mistral amb el seu insuperable poema "Mireio", que M. Antònia Salvà, l'exquísita poetessa mallorquina, ens ha ofert en la moderna llengua literària catalana, millorant l'esforç fet anys enera amb la traducció que F. Pelagi Briz féu de "Mireio", publicada en la llarga col·lecció de la biblioteca "L'Avenç". Però no fou aquesta tampoc la primera traducció que es féu a la llengua nostrada: l'any 1882 (30 anys abans de publicar-la "L'Avenç") la revista "Lo Gay Saber" ja va fer-ne una edició que s'esgotà ràpidament, després es ferer una o dues noves edicions.

El nom més gran de la Provença, Mistral, ha estat posat en un torpediner. El govern francès ha fet homenatge al gran poeta, posant el seu nom en una arma de guerra. Algun dia (en temps de guerra o pau) sentirem a dir: "el "Mistral" se n'és anat a fons..."

Però no. La cosa que haurà anat a fons serà la ferramenta, la carcassa, la mentida dels homes. L'esperit no hi anirà mai, a fons!

JORDI JÓRKAI

25 anys enera

(Juny de 1901)

Dia 12.—El Foment del Treball Nacional, mena una forta campanya en pro del concert Econòmic de l'Estat amb Catalunya... I encara avui estem de la mateixa manera.

—Hom celebra l'aparició del número 1 de la "Revista Bibliogràfica Catalana", l'objecte de la qual "és fer inventari de tot allò que es publicà, en català, i d'allò que sobre el nostre país aparegué en la llengua oficial de l'Estat espanyol o en qualsevol altra". Al primer número, que consta de 150 pàgines (edició de l'Avenç), hi ha treballs de J. Mirè i Sans, Jaume Massó i Torrents, J. Triadó.—Avui, desapareguda temps ha aquesta publicació, surt, de poc, la "Revista dels llibres", amb un objecte semblant.

—Sagasta declara que a Espanya no hi ha tals regions; no existeixen sinó províncies... Com avui... Els "liberals" d'avui preparen un homenatge a Sagasta, amb motiu del centenari del seu naixement.

Dia 13.—Mor el cèlebre escriptor castellà "Clarín" (Leopold Alas) amb el qual va tenir una famosa polèmica En Prat de la Riba sobre qüestió catalana.

Dia 14.—Arriba a Barcelona una comissió de bascos per lluitar a la Lliga Regionalista un missatge de salutació amb motiu d'haver estat elegits diputats prohoms d'aquesta entitat. Són celebrats lluits actes de germanor.

Dia 15.—L'empresa del "Teatre Liric Català" projecta la realització d'una campanya d'istiu. Aquesta empresa havia començat la seva campanya al Tivoli; com ara fa tres anys també va fer la més recent provatura l'empresa del teatre líric.

Dia 16.—"La Veu de Catalunya" impresa fins a aquesta data a la impremta de Joan Carné, inaugura la rotativa de la seva propietat. Es un tipus de rotativa "Angsburg", de 26.000 exemplars l'hora, capaç de tirar números de 2, 4, 6 i 8 pàgines. Única a Espanya.

—Mor a Barcelona l'artista, eminència dels seus temps, Josep Lluís Pellicer.

Erudició i Cultura

Conferències fetes

"EL NOU ALTAR MAJOR DE LA CATEDRAL DE LLEIDA; les seves particularitats i procés constructiu", a Lleyda, a l'Ateneu, a càrrec del senyor Joan Bergós, dia 6.

"MÉTODES D'ENSENYANÇA RACIONAL o seració dels fenòmens naturals", a Granollers, a l'Ateneu Obrer, a càrrec del mestre racionalista Josep Alberola, dia 6.

"EL PROBLEMA SOCIAL I L'ESPIRITUALITAT", a Terrassa, al Teatre Principal, a càrrec d'En Frederic Climent Terer, dia 7.

"CONTRACTURA POST-PARALITICA del facial", "Simptomatologia i tractament d'algunes afeccions nervioses", a la Societat de Psiquiatria i Neurologia de Barcelona, a càrrec del doctor B. Clotet, dia 9.

"NOTES ADDICIONALS A LA SIMPTOMATOLOGIA i tractament de alguns processos nerviosos", al Col·legi de Metges, per la Societat de Psiquiatria i Neurologia, a càrrec del doctor B. Clotet, dia 9.

"ELS HEMOCULTIUS I LES REACCIONS serològiques en la infecció tuberculosa, segons Pla-Caballero", a l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, a càrrec dels doctors P. Domingo i J. Perxas, dia 10.

"APORTACIO EXPERIMENTAL A les pretingudes transformacions del bacil de Koch en bacteri d'atac de Revetllat-Pla", "Resultats experimentals discordes", "Identificació de la bacterià d'atac de Revetllat-Pla", a l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, pels doctors Domingo, J. Vidal i J. Perxas, dia 10.

"EXCURSIONS PER NAVARRA", AL Centre Excursionista de Catalunya, segona conferència, a càrrec del senyor comte de Castellà, dia 12.

"LA CIENCIA DE LA RESPIRACION", a la Societat Vegetariana Naturista de Catalunya, pel doctor Alfons Saich, dia 12.

"EL PROBLEMA DE L'AILLAMENT ferroviari de la península Ibèrica", a la R. Acadèmia de Ciències i Arts, a càrrec del senyor Bernard Puig i Buscò, dia 12.

"LES RACES DE LA PENINSULA Ibèrica a l'eneolític", comunicació de K. Saller, i "Prehistòria de Burgos", pel senyor Santolla, a l'Associació Catalana d'Antropologia, Etnologia i Prehistòria de la Universitat, dia 13.

"EL PROBLEMA DE LES AIGUES", a l'Ateneu de Concentració Republicana del Districte IV, pel doctor J. Turell, dia 13.

"ELS ELEMENTS FISIOLÒGICS que caracteritzen Catalunya", primera lliçó del curs de Geologia que començà En Jaume Marçet, doctor i professor de la Universitat de Barcelona, el dia 15, a l'Ateneu Enciclopèdic Popular.

CURSET DE GALVANOPLASTIA, començà el dia 15, a l'Ateneu Enciclopèdic Popular, a càrrec de la Secció de Ciències que n'és l'organitzadora.

"VALOR PRACTIC DE L'ANALISI d'orina en patologia renal", a l'Institut Médico-Farmacèutic, a càrrec del doctor Gamisans, dia 15.

CURSET DE GEOLOGIA CATALANA, a càrrec del doctor En Jaume Marçet, professor de la Universitat, començà aquest curset el dia 15, a l'Ateneu Enciclopèdic Popular. Les demés lliçons els dies 17, 19, 22 i 25.

CURS DE PERITATGES INDUSTRIALS, a l'Ateneu Obrer de Badalona, començà el dia 15.

"DIAGNOSTIC DE LA PRESENTACIO del cap i de les seves diferents posicions", pel doctor S. Dexeus Font, a l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, dia 16.

"L'EDUCACIO FISICA I ELS ESPORTS, en la formació integral de l'home", a Girona, a l'Ateneu, a càrrec d'En Josep A. Trabal, dia 16.

"LESGLÉSIA DE LLEYDA", A LA R. Acadèmia de Bones Lletres, pel reverend doctor Joan B. Altisent.

EXPOSICIONS

DE PINTURES D'EN MARIANO TUR de Montis, a les Galeries Laietanes.

DE DIBUJOS D'EN MANUEL HUBBERT, a la "Biblioteca" Catalana. Oberta fins el dia 23.

AL SALO PARES, EXPOSICIO D'EN Melcior Domenge.

DE POSTALS FOTOGRAFICS, A l'Ateneu de Granollers. Hi ha exposades més de 12 mil postals d'aquesta mena, la majoria d'elles molt interessants, i de valor històric i artístic.

J. P. R.

Segons son concepte. Segons son partidar.

Lo Mestre Titas. Aquest 'Garbuix' conté una pila de composicions metrificades, d'un to festiu popular, i absolutament sense cap mena de pretensions, amb més barrilisme que humorisme.

ESMOYANY... Aquest 'Garbuix' conté una pila de composicions metrificades, d'un to festiu popular, i absolutament sense cap mena de pretensions, amb més barrilisme que humorisme.

Aquest 'Garbuix' conté una pila de composicions metrificades, d'un to festiu popular, i absolutament sense cap mena de pretensions, amb més barrilisme que humorisme.

Però Ribot i Serra pot estar gojós de veure com creixen al seu davant, amb el tomb dels anys, que no és pas estèril, els arbres casolans per ell amorosament plantats al seu hort.

Joan Costa i Déu, Joan Sallarès, bons amics de l'homenatjat—car l'edició es pot considerar d'homenatge—han dut el pes de la feina de correcció i distribució del llibre.

—S'ha celebrat al Teatre Espanyol un homenatge a Pompeu Creuheret pel seu triomf escènic amb "Plou i fa sol".

—Mossèn Lluís Carreras ha editat la traducció dels "Actes dels Apòstols", per a la publicació dins la versió catalana de la Bíblia.

—Ha sortit el llibre de versos "El cor quiet", de Josep Carner.

—Joaquim Montaner publica a "El Sol" de Madrid un article parlant de Josep Pla, arran del seu llibre "Coses vistes".

—Lluís Nicolau d'Oliver publica a "La Publicitat" un interessant article sobre les obreres rimades de Ramon Lull.

—Carles Soldevila publica a la "Revista de Catalunya" un estudi sobre la producció literària moderna: estableix un contrast de cara i creu entre la de França i la de Catalunya.

—Joan Sacs a "Justícia Social" publica un article parlant de la producció actual a Catalunya de literatura religiosa.

—Sortirà aviat el poema "Redempció" d'Agnès Armengol. El crític i literat J. Lleonor li posa un pròleg.

—Per l'estil del llibre "Cires" que fou publicat l'an passat exclusivament en edició de bibliòfil, sense ésser posat a la venda, ara es prepara un altre volumet dedicat a la casa-museu que el culte home d'esperit Mossèn Ramon Garriga té a Samalús.

—Antoni Rubió i Lluch ha estat homenatjat pels professors, deixebles i amics i admiradors, amb motiu de fer 40 anys que l'eminent mestre professa literatura a la Universitat.

coixins de plomes... La pobra bèstia semblava que patia molt.

Profundament humiliat l'eminent facultatiu, davant el ridícul paper de metge que se li volia fer representar, es proposà venjar-se, i es disposà a portar a cap el seu deure tan sols per commiseració.

Sienciosament pren el pols del petit quadrum, l'examina amb atenció i coneix seguidament el caràcter de la malaltia; després observa a un angle del saló on es trobaven, el nét de la duquessa, criatura grossa i estranyament vestida que es rebolcava sobre una alfombra.

Al mateix Abernethy, no li plaia que el molestessin a la nit. Una vegada a la una de la matinada, quan es ficava al lit, ple de mal humor perquè l'havien obligat a aixecar-se, sentí trucar novament a la porta de sa cambra.

—Qui hi ha?—preguntà el metge, encès d'ira fins al cap d'ament.

—Doctor Abernethy, vingui de pressa! Corri! El meu fill s'acaba d'empassar un ratolí!

—Bé, no s'espanti, bona senyora; digui-li que s'empassi un gat, i deixi'm dormir tranquil, contestà el doctor, bo i ficant-se al lit amb tota calma.

El doctor Abernethy fa molt bé que per tal que els malalts que opera no es donin compte dels seus mals, els explica acudits i contes, durant l'operació; un dia, però, el doctor Abernethy acabava d'operar un malalt d'apendicitis, i es posà a narrar-li un conte còmic per distreure'l de les dolences que sentia.

JORDI DEL VAL

CANÇONS DE LLOGARRET

RAMATS... Hi ha un bell ramadet de cases vall amunt, en un cantó; hi ha un bell ramadet d'ovelles més amunt, pel senderó; hi ha un bell ramadet de núvols al cim mateix del turó.

IDILLI... D'ençà que va enamorar-se de la font l'arbre del pont, d'ençà que va enamorar-se i la font li correspon, que ell el cel només el mira en lull suau de la font.

L'ORGULLOS... Dalt de tot de la muntanya, sol, hi ha un pi de vell brançat; dalt de tot de la muntanya, i és més fort que el roquissam, i menysprea el vent i l'Àguila sap que ha de morir d'un llamp.

ANANT A MISSA... Pel caminet que es va a missa quan comença a fer-se clar, pel caminet que es va a missa sempre hi ha un roser bosca; damunt el roser hi ha un àngel que alegra el cor del que hi va.

EL PACIENT... Devora l'ermita en runes plora un fontinyol tot breu; devora l'ermita en runes no hi ha cap ocell romeu; però el xiprer s'hi espera per si tornen a alçar Déu.

EMBADALIMENT... Si ens embadaleix la rosa o el cant de l'ocell joliu, si ens embadaleix la rosa sentim quelcom renadiu; el pes del passat s'alleuja i la mare morta,riu.

APARADOR DE JOGUINES... Nines, jòhals, corcetes i gonfons i nines. Aquestes són joguines per a jugar-hi els nins. Davant, els ulls encesos dels nins, les galtes fines. Aquestes són joguines per a jutjar els destins. (Del llibre de Josep Carner, acabat de sortir, "El cor quiet").

Tamany: 38 1/2 x 27 1/2. — Any 1881. — Impremta Tipografia La Acadèmica.

Tamany: 38 1/2 x 27 1/2. — Any 1888. — Impremta Pere Ortega.

DIARIS, PERIÒDICS, REVISTES, BUTLLETINS, ETC., APAREGUTS A CATALUNYA DE CENT ANYS ENÇÀ

La Tramontana.—Fundat l'any 1881, a Barcelona. Tamany 38 1/2 x 27 1/2. Impremta Tipografia La Acadèmica, Rondalla de la Universitat, 6, Barcelona. Periòdic setmanal de batalla, d'idees "avencades", el mateix es titula "Periòdic polític vermell" i afegeix: "La Tramontana és la periòdic que s'publica en idioma català, més avançat en idees polítiques, religioses i econòmiques social".

publica l'allocució adreçada al poble espanyol pels generals arribats a Cádiz, procedents de Canàries, el dia 19 de setembre; el document va ésser redactat pel literat López de Ayala i era signat per: Duc de la Torre, Joan Prim, Domingo Dulce, Francisco Serrano Bedoya, Ramon Nouvilas, Rafael Rodas de Rivera, Antonio Caballero de Rodas i Joan Topete.

El número que tenim a la vista (col·lecció B. Blanch) és dedicat a commemorar la Revolució de Setembre del 68. Els lemes d'aquest periòdic són: "La salut del poble és la suprema llei"; i "El Treball és la primera necessitat". El dibuix que ens mostra a primera pàgina palesa ben bé la ideologia d'aquell temps, altisonant—diriem—, emfàtica, amiga de simbolologies i d'imatges colpidores... bé, si fa no fa, com avui, en definitiva.

Esmenta aquest mateix número de "La Tramontana" que el dia 22 de juny de 1866 havien estat condemnats a vii garrot els senyors Sagasta, Castelar, Martos, Hidalgo i d'altres (que havien desaparegut). Després Sagasta fou l'home de la Restauració, i a aquestes dates els "liberals" s'escarrassen a celebrar-ne el seu centenari...

Com és natural, un número dedicat a commemorar la Revolució de Setembre,

Lo Mestre Titas.—Fundat l'any 1888, a Barcelona. Tamany 38 1/2 x 27 1/2. Impremta de Pere Ortega, Palau, 4. Periòdic de broma casolà de tendències dretistes.

Llibres & lletres

Aquests dies s'ha complert el XXIIIè aniversari de la mort del poeta tan admirat i venerat de les multituds. Ha passat la data en unànime silenci, entre la indiferència de tots. Coincidia l'aniversari amb la clausura de les "Escoles Mossèn Cinto".

neix, i és preferible que així sigui; perquè són dolents!

Tampoc no estem segurs, però, que si hi hagués poetes verdaguersians avui, hi hauria interès de lluita. No existeixen en termes genèrics ni interès ni lluita; hom es dona més a la xafarderia i a la maledicència i al culte de la vanitat.

El seu aniversari ha passat en silenci i entre indiferència. Ni l'una cosa ni l'altra no ens commouen, no ens indigna, ni ens afecta. El nostre poble no té el caràcter, sembla, d'altres pobles que en diades semblants, celebren cerimònies i col·lotges emmeridors i sentimentals. Altrament, aquí com a tot arreu, generalment, els morts resten sols, Solen les celebracions vistoses entorn dels difunts ésser escambells o vanitats de vius.

Però una cosa fa de bell constatar: coincidint amb l'aniversari de Mossèn Cinto, Josep Carner—potser el més finament verdaguera, després de tot—regala la nostra literatura amb un novel·lós exquisit llibre de poemes, "El cor quiet".

Allò que interessa és que l'obra del poeta sigui estimada dins el poble, que la seva obra passi de l'una generació a l'altra com una correntia vivent. A poble pròpiament, al gran públic això s'acompleix. Als cercles especials de les gens pròpiament de lletres l'obra verdagueraiana no té tota l'estimació.

NOU ANYS I UN DIA D'AMOR, per Lluís Capdevila, col·lecció de "La Novela d'Avà".

Lluís Capdevila ens fa donat aquest cop una cosa gairebé completament banal; ah! que s'hi ha fregat poc els colzes, que s'hi ha expriment poc el magi!

Però respecte si, el títol. En l'estat actual de la generació literària d'avui Verdguer ha retrobat una major adhesió i respecte que en etapes anteriors, però és evident que deixa considerables zones sense convèncer.

Es tracta d'una llarga enumeració de coses, que a estones pren to de pàmilet, sense que arribi bé a pàmilet, per mandra. Una de les coses més boniques de l'obra és que el títol no té res a veure amb el contingut.

Creiem que amb el temps guanyarà força àdhuc damunt aquestes zones que, repetim, li són respectuoses, però fredes: es tracta d'un respecte glacial que fa com agnúnia; que potser fóra preferible que esdevingués oberta hostilitat encesa (la qual cosa tampoc no voldria dir que hom deixés de respectar aquesta gran figura del poble).

GARBUIX, per Manuel Ribot i Serra, Sabadell, 1925.

A Sabadell es troben unes quantes forces que es conjuren a donar fruits de gaia civilitat. I això no és pas d'avui, ja ve de dies.

Això tal vegada s'esdevindria si avui hi hagués poetes estrictament, i amb noble sentit verdaguersians; no hi són: els qui "fan Verdguer" no compten, ningú no els co-

Segons les èpoques, la tasca d'aquests obrers de l'esperit és més palesa; i ara és una d'aquestes èpoques. Lluga Regionalista, Impremta Sallent, Llibreria Sallarès, formen diriem un triangle dinàmic. Com item aquest grup de forces, podriem citar-ne d'altres. Algun dia ens tocarà de fer-ho segurament. Amb aquelles tres forces pot realitzar-se molt.

Si a cada ciutat i vila de Catalunya fessin això que fan a Sabadell, sortirien a llum coses molt interessants, enfonsades, si voleu, amb gran embalum de palla.

I és que tampoc no es tracta d'un fet exclusivament literari; ultra la seva significació d'aquest caire, la nuesa en llum d'aquestes produccions vol dir revirure personalitats, temps, gèstes.

Humorisme mèdic

S'han conegut metges que han tingut l'excelsional especialitat de poder celebrar intervius amb microbis de diferents categories malèfiques i amb despulles de persones que en vida havien esdevingut cèlèbres, com per exemple novel·listes, reis, grans savis, etc., que segurament per la ferma amistat que els lligava en vida amb el doctor, o bé en agraïment vers aquest per haver-los fet desaparèixer d'aquest món, es prestaven a ésser intervuiats sobre certs punts.

El Sr. Feliu Erce ha donat recentment una conferència molt interessant (per les seves excentricitats) al Centre de Galícia de la capital d'Espanya, dissertant sobre "Humorisme mèdic", biografiant els pares de la Medicina, intervuiant microbis i fent altres rarses per l'estil.

Ens diuen que el senyor Erce ha estat l'única persona que ha fet de la Medicina una cosa divertida. Nosaltres hem pogut comprovar, però, que aquest senyor no s'ha emportat la palma de la victòria sencera, en qüestió de bromista mèdic; puix que hi ha un cèlebre metge anglès, anomenat Abernethy, home conegudíssim al seu país, pel seu mal acabable bon humor que barreja sempre en totes les consultes que li fan.

D'aquest doctor trobem un sens fi d'anècdotes, entre elles, les més conegudes, són les tres que ressenyem.

Un dia el metge Abernethy fou cridat a Londres per una dama de l'aristocràcia anglesa; era una duquessa que volia que assistís a un malalt de casa seva. El doctor hi acudí immediatament; i la senyora de la casa, amb els ulls plens de llàgrimes, li mostrà una mona que embolcallada amb finissims brodats jeia sobre uns elegants

PELS BELLS CARRERS DE MA CIUTAT

CARRER DE FERNANDO
24 i 26, Saatre, Mod. i Camiseria.—BAS I TARRIDA
33. Ganiveteria.—AMERICAN MACHINE.
34. Institut Musical.—Acadèmia Ardevol.

CARRER CORTS CATALANES
460. Radio-Telefonia.—"BOMBETA MINERVA".
451. Inst. elèct. aigua i gas.—RAFAEL SALA.
614. Pelleteria.—"LE RENARD".

CARRER CLARIS
102. Biau Catalunya.—J. LOPEZ LLAUDER.

CARRER DE TALLERS
72. Ceràmica i rajoles.—CASIMIR VICENS.

CARRER MUNTANER
65. Ribas i Ferrer. B. Regina *Nouvelles escolides*

CARRER COMTE ASALTO
15. Mobles a plaços i comptat.—JOSEP MACIÀ.

CARRER BOTERS
4. F. MONFALCÓN. Tapissos pintats i oleografies.

CARRER DEL CALL
1. C. FONT. Mantons Manila i Mantellines.
9. Llaneria i Sederia.—CASA PUIG.
28. pral. J. COSTA.—Antiquitats d'art.

CARRER DEL PI
2 i 4. Raspalleria Moderna.—FERRAN MAURI.
11. Articles de Pell.—J. SAUCHI.
13, 2.º. SASTRE.—L. MIR.
14. Art. Fotogràfics.—S. COSTA.
14. pral. Fca. Pissats.—BRUTAU I MOXO.

CARRER DE SANT PAU
3. Camiseria del Liceo.—JOAN VALLVE.

CARRER BALMES
126. RADIO-ELECTRIC Manufacturers.

RAMBLA DE CATALUNYA
15. Pelleteria "La Siberia"—J. TICO.
20. Perruqueria.—J. MAYMÓ.
42. Bar.—LA PAGESA DE LA RAMBLA.
94. LA ARTÍSTICA.—Brodats i Confeccions.
124. Instal. bones i barates.—Barnadas i Espinet.

CARRER DE LA BOQUERIA
36 i 38. Camiseria.—RODRIGUEZ & FERRER.

CARRER CORRIBIA
2 i r. Lligues i Tirants CATALONIA.

CARRER VILA-VILÀ
66. Palla i Alfals JOSEP CATALÀ.

CARRER PORTAFERRISSA
22. Ganiveteria i perfumeria.—VDA. DUCHEIN
25. Camiseria A. DE B. CORNELLA.

CARRER ARIBAU
29 i 31. Perruqueria ENRIC SORIGUE

CARRER FONTANELLA
18. Art. Fotogràfics i Radio.—PÉREZ i SÁBAT.

CARRER JOVELLANOS
4. Art. Fot. i treballs de Laboratori.—E. Picazo

RONDA SANT ANTONI
60. OLLA EXPRESS.—Detalls a Import Acar.
76. Billars patentats Xiré.—"LA ACTIVA".

CARRER SALMERÓN
140. Articles fot. i radio.—Y. CALDÉS AROS.
193. Lâmp. Elect. i radio.—RAMON RABASA.

DIAGONAL
460. "Radio Iris"—J. B. MODOLELL.

Establiments
MARAGALL
Passeig de Gràcia, 95
BARCELONA

RAMON SUNYER
JOIER
Corts Catalanes, n.º 643
Telèfon 813-S. P. - BARCELONA

FREIXENET
SANT SADURNÍ DE NOYA

ÉS EL MILLOR XAMPANY

APARELLS I ACCESSORIS PER A LA

RADIO TELEFONIA

DE LES MILLORS MARQUES
Venda al major i detall

Carrer Canuda, 45 i 47
BARCELONA

DIPÒSIT DE MATERIAL ELÈCTRIC
JOSEP CLAVELL

BRAGUERS I FAIXES A MIDA - SUSPENSORIS SPORT - MITGES - GENOLLERES - TURMELLERES
ELÀSTIQUES - ESPARDENYES AMB SOLA DE GOMA - CINTURES PER OPERATS D'HERNIA
TIRANTS I CINTURONS DE CAUTXÚ - BITLLETES
COTONS - GLASSES - BENES
MARCA "LA GERMANA"
PILOTES TENNIS I FUTBOL - ESPONGES - PETAQUES
PILOTES I JOGUINES TOT GOMA
ARTICLES DE GOMA PER A BARBERS - MITJONS DE CAUTXÚ - GORROS DE BANY - TELES PER LLIT - XUPADORS
PRODUCTES TUSELL, S. A. - RONDA SANT PERE, 12 - BARCELONA

Solingen-Paris-Barcelona
(Casa fundada per R ROCA)
JOSEP ROCA

Navalles i Màquines d'afaitar assegurades
Ganiveteria - Tocador
Taller d'emolnar tota mena d'eines
PLAÇA DEL PI, n.º 3

FOTOGRAVATS

TRICROMIAS-AUTOTIPIAS

PARAIGÜES :: OMBRELLES
VANOS
BASTONS
J. CARDÚS
PORTAFERRISA, 10
BARCELONA

Oficina de còpies CASA RENÉ
Girellars - Treballs en català - Rapiditat, bon esment i economia
CARRER DE MONTSIÓ, 18, TELÈFON 4525-A - BARCELONA

Dolços, dolços, dolços fins
per llepar-vos-hi els deu dits.
La casa més llaminera
la Casa Esteve Riera.

ESTEVE RIERA
Confiter i Patisser

Pn de luxe
RAMBLA DE CANALETES 9111.
TELÈFON A 2760.
CARRER DE MALLORCA 307 i 309:
TELÈFON. G. 2.
BARCELONA

LLÀTZER DE TORMES

el clàssic de l'humor
demaneu-lo
a totes les llibreries

2 PESETES

IGNASI FOLCH I TORRES

UNA DONA

NOVEL·LA CONTEMPORÀNIA

A TOTES LES LLIBRERIES

PREU: 3'50 PTES.

TELÈFON A SEU D'URGELL, NÚM. 124
A BARCELONA, NÚM. 2023-A
A SITGES, NÚM. 1383

Fàbrica de Llonganisses, la millor de la nostra terra.
i Hemeroteca General
Demaneu a tot arreu la marca
"ELS PIRINEUS"
Quingles i Escaler
Castellciutat (Seu d'Urgell)